

DOI 10.51558/2490-3647.2025.10.1.71

UDK 81'373.6(497.6)

Primljeno: 06. 03. 2025.

Izvorni naučni rad
Original scientific paper

Amela Šehović

NEOLOŠKE TVORENICE U BOSANSKOM JEZIKU MOTIVIRANE VLASTITIM IMENIMA

Predmet istraživanja u radu su neološke tvorenice motivirane vlastitim imenima. Cilj istraživanja je utvrditi njihovu prisutnost u bosanskom jeziku, kontekst upotrebe i načine nastanka, kao i sociolingvističke faktore koji utječu na njihovu pojavu i potencijalni nestanak. Analiza je vršena na korpusu koji je ekscerpiran iz štampanih medija i njihovih elektronskih izdanja te sa bosanskohercegovačkih portala, a njom je pokazano da veliki broj ovih tvorenica čine neološke lekseme motivirane prezimenima, nešto manje ličnim imenima, imenima država, gradova, regija i organizacija. Pri tome, kao tvorbeni osnovi najfrekventnija su lična imena i prezimena političara, svjetskih i regionalnih, te skraćena imena političkih stranaka i partija. Osim sufiksa, u tvorbi ovih leksema učestvuju i neki sufiksoidi, a većina tvorenica ima negativnu konotaciju i označava osobe i procese. Tvorenice se često pojavljuju u naslovima, nadnaslovima i podnaslovima novinskih tekstova, a na njihovu neustaljenost u općoj upotrebi ukazuje i pisanje ovih leksema među navodnicima. U radu se ukazuje i na njihovu neizvjesnu sudbinu u pogledu o(p)stanka u leksičkom fondu bosanskog jezika budući da ona zavisi od eksternih, vanlingvističkih faktora.

Ključne riječi: neologizmi; bosanski jezik; vlastita imena; tvorenice; sufiksi; sufiksoidi

UVOD

Neologizmi nastaju iz potrebe društva da označi nove pojave i pojmove ali i da već postojeće pojave i pojmove označi ekspresivnijim ili, po nekom drugom svojstvu, drugačijim leksemama. Općenito, neologizmima se smatra „nova riječ, novo značenje neke, već postojeće riječi, ali također posuđenica (ne samo iz stranoga jezika nego i iz žargona pojedinih društvenih skupina); napokon i riječ koja je ponovo oživjela” (Mounin 1974: 229–230, prema Muhvić-Dimanovski 2005: 3). Zgusta (1991: 172) navodi da je “neologizam (je) termin koji može da se odnosi na bilo koju novu leksičku jedinicu čija se novina još osjeća”. No, ovaj kriterij novine nije precizan jer je na temelju njega teško utvrditi trenutak pojavljivanja neke lekseme i trenutak do kojeg se ona doživljava novom (više o tome u Dragičević 2018). Drugi kriteriji – funkcionalni i leksikografski – podrazumijevaju „raširenost u jeziku u datom vremenskom periodu” i „nezabeleženost reči u prethodnim rečnicima” (Otašević 2008: 19). I pored navedenih različitih kriterija prema kojima se vrši kategorizacija neologizama kao takvih, njihov broj se svakodnevno povećava i u bosanskom jeziku i u drugim jezicima svijeta, čime neologizmi doprinose bogaćenju leksičkih fondova tih jezika.

Vlastita imena, pak, obuhvataju svako ime kojim se imenuje neko (ljudi, životinje) i nešto (npr. stvari, geografske jedinice, nebeska tijela i sl.) (up. Jahić, Halilović, Palić 2000), odnosno, njima se naziva samo jedan određeni primjerak neke vrste, koji se time izdvaja od ostalih primjeraka svoje vrste. Njihova funkcija referiranja¹ na određene entitete imenom, odnosno isključiva funkcija imenovanja, razlog je što se tradicionalno smatra da vlastita imena nemaju pravo unutrašnje značenje (Trask 2005: 302)² i da su semantički ispražnjena (Šivic-Dular 1998: 286). Mogućnost da ime gubi funkciju referentnosti, tj. dobiva novi neonomastički sadržaj, razrađuje M. Peti (1999) navodeći osam različitih konteksta u kojima se to dešava (prema Vodanović 2006). Pored toga, neki autori (Searle, Van Langendonck) ističu da se vlastitim imenima ne može apsolutno odricati značenje iako ona nemaju puno leksičko značenje (prema Vodanović 2006). Potvrdu ovoga stava S. Nenezić (2016: 291) nalazi u činjenici da se ona „često javljaju u ulozi motivatora u procesu obrazovanja, najprije imeničkih, a onda i drugih tvorenica”. Marković (2010: 198) pak iznosi stav da imena imaju

¹ Vodanović (2006: 223) tako utvrđuje da su najčešća pitanja koja se postavljaju u vezi s vlastitim imenima: „a) Možemo li vlastitim imenima pridružiti neki smisao i, ako da, koji? b) Koji je položaj vlastitoga imena kao referenta te kakva je veza između referentnosti i eventualnog smisla vlastitog imena?”.

² Takvog su mišljenja i Mill, Kripke i neki drugi autori (up. Vodanović 2006: 225–228).

leksičko značenje, što argumentira njihovom mogućnošću semantičkoga pomaka, odnosno mogućnošću „da se ime rabi metonimično, metaforično, omnipersonalno”, pri čemu leksičko značenje imena definira kao “ukupnost spoznaje o imenovanu entitetu” (Marković 2010: 198).

Budući da su neološke tvorenice motivirane vlastitim imenima veoma brojne, u radu se vrši analiza samo onih tvorenica koje su derivirane od vlastitih imena ljudi, naziva država, gradova, političkih stranaka i sl. Ove lekseme primarno su prisutne u publicističkom i razgovornom stilu, a naše smo istraživanje proveli na korpusu ekscerpiranom iz štampanih medija i njihovih elektronskih izdanja³ (*Dnevni avaz*) te sa bosanskohercegovačkih portala (balkans.aljazeera.net, depo.ba, dw.com, euronews.ba, faktor.ba, federalna.ba, gracija.ba, klix.ba, nap.ba, n1info.ba, nomad.ba, radiosarajevo.ba, raport.ba, slobodna-bosna.ba, smartinfo.ba, source.ba, stav.ba, vijesti.ba). Naime, internetski portali „novi su vid komunikacije, prisutan tek posljednjih tridesetak godina, zbog čega su dobar pokazatelj jezičkih tendencija i trendova, a jedan od njih je povećana upotreba različitih tipova neologizama, pa tako i deantroponimnih neologizama” (Šehović, Durmišević 2023: 65). Ova tendencija povećane upotrebe deantroponimnih neologizama u uskoj je vezi sa subjektivnošću, ekspresivnošću i figurativnošću novinarskih tekstova u kojima se oni pojavljuju. Sa druge strane, mediji općenito prate aktuelne društvene pojave i fenomene, zbog čega se iz jezičkih pojava u njima mogu izvoditi (socio)lingvistički zaključci.

NEOLOŠKE TVORENICE MOTIVIRANE VLASTITIM IMENIMA

Neološke tvorenice motivirane vlastitim imenima u svojoj osnovi imaju vlastita imena ljudi, nazive država, gradova, političkih stranaka, različitih ustanova i organizacija itd., a najfrekventniji sufiksi u njihovoj tvorbi su: *-ov(a)c/-ev(a)c*, *-izacij(a)*, *-iz(a)m* i *-ist(a)*.

Kada govorimo o vlastitim imenima ljudi, podrazumijevaju se lično ime, prezime i nadimak. A. Frančić (2006: 77) lično ime definira kao „zakonom propisan (za razliku od nadimka), uglavnom nenasljedan (za razliku od prezimena), individualan (za razliku od skupnih antroponima) antroponim”, a antroponim smatra hiperonimom u odnosu na lično ime i prezime. B. Ćorić (2008: 191) utvrđuje da „službenu onomastičku formulu karakteriše dvokomponentni model sastavljen od ličnog imena i prezimena”, te da se ovaj dvokomponentni model može smatrati standardnom

³ Nisu vršene nikakve pravopisne intervencije u izvornom tekstu.

antroponimskom normom u administrativno-pravnoj sferi. U našem radu korpus je zasnovan na primjerima iz žanrovski razuđenog publicističkog stila, u kojem su tipovi upotrebe antroponimskih jedinica veoma raznovrsni (Ćorić 2008: 172), te se ovaj dvokomponentni model ne primjenjuje dosljedno. U skladu s tim, najviše su zastupljeni primjeri jednokomponentnog modela sačinjenog samo od imena ili samo od prezimena.

Grupa neoloških tvorenica od vlastitih imena ljudi u našem je korpusu daleko najzastupljenija, ali nije zanemariv ni broj ostalih tvorenica koje istražujemo u ovom radu, o čemu govorimo u narednim cjelinama.

Sufiks -ov(a)c/-ev(a)c

U lingvističkoj literaturi imenice izvedene ovim sufiksom tumače se na dva načina: kao izvedenice od prisvojnih pridjeva na *-ov/-ev*, kada je riječ o sufiksu *-ac* (Stevanović 1964; Babić 1986; Horvat, Štebih Golub 2016), te kao izvedenice od drugih imenica, rjeđe od pridjeva, kada je riječ o složenom sufiksu *-ov(a)c/-ev(a)c*⁴ (odnosno *-jev(a)c* u izvedenicama od imena na *-i*) (Klajn 2003; Nenezić 2016). Prema drugom tumačenju, kod ovih izvedenica može se prepoznati dvostruka motivacija, odnosno imenička i/ili pridjevska motivna riječ (up. Nenezić 2016), što je i naše stajalište u ovom radu.

Tvorbeni formant *-ov(a)c/-ev(a)c* spada u mutacione sufikse, putem kojeg tvorenica upućuje na nov designat, različit od designata tvorbene osnove (v. Waszakowa 1994). Samim tim, izvedenice sa ovim sufiksom označavaju čijeg sljedbenika, pristalicu, poštovatelja, a ponekad i pristalicu određene ideologije koju zastupa osoba označena motivnom imenicom. Neološke tvorenice derivirane ovim sufiksima dijele se u dvije grupe.

U prvj su grupi neološke tvorenice derivirane sufiksom *-ov(a)c*:

bakirovac ← Bakir (Izetbegović): "...a ja nisam mogao izaći u grad od priče da sam ja 'bakirovac' ..." (slobodna-bosna.ba, 26. januar 2021), **dodikovac** ← Dodik: "Inače Varhelyi je kadar mađarske stranke koju vodi deklarirani *dodikovac* Viktor Orban." (raport.ba, 21. decembar 2021), **putinovac** ← Putin: "Izbore u Rumuniji dobio *putinovac* i krajnji desničar" (vijesti.ba, 30. novembar 2024), **trampovac** ← Tramp: "Inače, Vens je ranije govorio da nikada neće biti 'Trampovac', svog bliskog saradnika je nekada nazivao 'američkim Hitlerom', ali se stanje promijenilo." (avaz.ba, 21. januar 2025).

⁴ U odabiru sufiksa *-ov(a)c/-ev(a)c* relevantan je krajnji suglasnik osnove.

Od navedenih primjera pažnju privlači prvi – *bakirovac* – budući da je izveden od ličnog imena (Bakir), što je rjeđi način nastanka ovih imenica.

U drugoj su grupi neološke tvorenice derivirane sufiksom *-ev(a)c*:

komšićevac ← Komšić: “*Komšićevci* žele silom stvoriti građansko uređenje...” (slobodna-bosna.ba, 4. septembar 2022), **nikšićevac** ← Nikšić: “Neka se *nikšićevci* vozikaju helikopterima i luksuznim vozilima kupljenim novcem sirotinje.” (nomad.ba, 27. august 2024), **šešeljevac** ← Šešelj: “SKANDAL U HERCEGOVINI: Pale su teške riječi, ali i udarci, *šešeljevac* rastjerao Dodikove odbornike, pogledajte trenutak ludila” (slobodna-bosna.ba, 26. januar 2021), **vučićevac** ← Vučić: “*Vučićevac* izjavom o učenicima koji protestuju dodatno razbjescio Srbiju: ‘Oni su vlasništvo države’.” (source.ba, 20. decembar 2024).

Iz navedenih primjera, vidljivo je da su sve imenice u drugoj grupi nastale od prezimena.

Primjeri iz obiju grupa potvrđuju da su vlastita imena domaćih i regionalnih političara motivne riječi u nastanku imenica sa značenjem čijeg sljedbenika, pristalice, poštovatelja. Činjenica da u korpusu nema vlastitih imena drugih stručnjaka, umjetnika i sl. govori o stanju u kojem se nalazi bosanskohercegovačko društvo, odnosno o dominaciji politike u odnosu na ostale sfere društva, a to potvrđuju i brojne tvorenice izvedene od skraćenica naziva političkih stranaka i pokreta kakve su sljedeće:

DF-ovac ← Demokratska fronta: “Žustar je bio i Albin Zuhrić, još jedan *DF-ovac*.” (raport.ba, 29. novembar 2023), **HDZ-ovac** ← Hrvatska demokratska zajednica, **SDA-ovac** ← Stranka demokratske akcije: “Nezapamćen politički cirkus: *HDZ-ovac* i *SDA-ovac* dogovorili da ‘svako pomalo’ bude predsjednik Općinskog vijeća” (slobodna-bosna.ba, 16. decembar 2024), **nipovac** ← Narod i pravda: “Valjda razočarani što su ispali iz vlasti, *nipovci* iz Unsko-sanskog kantona odlučili su reagirati...” (stav.ba, 16. mart 2023), **PDP-ovac** ← Partija demokratskog progresa Republike Srpske: “Tako mladi *PDP-ovac* u prioritet svog rada polako gura teme koje se tiču cijelog entiteta odnosno mnogo više politike, a ne samo Banje Luke i lokalnih problema...” (avaz.ba, 19. juni 2021), **SDP-ovac** ← Socijaldemokratska partija: “*SDP-ovac* Dragan Stevanović razriješen iz Upravnog odbora KCUS-a...” (slobodna-bosna.ba, 13. januar 2025), **SDS-ovac** ← Srpska demokratska stranka: “Bivši *SDS-ovac* i sadašnji Dodikov savjetnik Tadić: Konakovićev skandal dokaz da ‘političko Sarajevo’ nema ozbiljne veze sa Washingtonom” (slobodna-bosna.ba, 25. januar 2025), **SNSD-ovac** ← Savez nezavisnih socijaldemokrata: “*SNSD-ovac* predlaže ukidanje zakona koje su uspostavili visoki predstavnici” (avaz.ba, 3. novembar 2023).

Naime, višestranačje je 90-ih godina 20. vijeka donijelo niz novih političkih opcija i stranaka, od kojih su neke o(p)stale do danas, ali se, pored njih, sa svakim novim izbornim ciklusom pojavljuju i nove, koje zatim motiviraju nastanak novih tvorenica. Tako je glasovna složena skraćunica NiP (od naziva stranke Narod i pravda osnovane 2018. godine) motivirala nastanak tvorenice *nipovac*, koja se jedina u potpunosti piše malim štampanim slovima.

Sufiks -izacij(a)

Ovaj sufiks nije predmet opisa u monografijama koje se bave tvorbom riječi (Babić 1986; Klajn 2003), ali jeste u nekoliko knjiga i radova koji se bave tvorbom imenica (Ćorić 2008; Ristić 2009; Avramova 2012; Horvat, Štebih Golub 2016; Nenezić 2016) i u jednoj leksikološkoj monografiji (Mikić Čolić 2021). Naime, on je veoma plodan u tvorbi neologizama koji označavaju aktivnost osobe u osnovi ili njenih sljedbenika na realizaciji čega, odnosno u tvorbi *nomina actionis*, kao u sljedećim primjerima:

dritanizacija ← Dritan (Abazović): “Hajrudin Somun piše: *Dritanizacija* na balkanski način” (slobodna-bosna.ba, 15. juli 2022), **fortizacija** ← Forto: “*Fortizacija* Naše stranke” (smartinfo.ba, 12. mart 2024), **kardašijanizacija** ← Kardašijan (: Kardashian): “...curice na fotografijama iz vrtića zauzimaju pozu kao top modeli na modnim pistama, ‘guzice i sise’ su postale osobna iskaznica profila ličnosti, potpuna *kardašijanizacija* uma i civilizacije.” (gracija.ba, 24. 8. 2021), **makronizacija** ← Makron (: Macron): ““*Makronizacija*” Evropske unije: I vuci siti, i ovce na broju” (balkans.aljazeera.net, 24. novembar 2019), **sanaderizacija** ← Sanader: “ELMEDIN KONAKOVIĆ – SVJEDOK POKAJNIK Nekada je krivio SDP za progon 840 čestitih Bošnjaka bez konačne osude, hoće li NiP *sanaderizacija* završiti isto?” (nap.ba, 24. maj 2023).

Međutim, značenje te aktivnosti je pejorativno⁵, što nije bio slučaj kod većine starijih imenica na ovaj sufiks, zbog čega A. Mikić Čolić (2021: 148), zaključuje da je „kod sufiksa *-(iz)acija* došlo do semantičkoga pomaka, odnosno do već spomenute žargonizacije”.

Opet je jedan primjer – *dritanizacija* – motiviran ličnim imenom (Dritan), dok su ostali izvedeni od domaćih prezimena (Forto, Sanader), odnosno transfonemiziranih stranih prezimena (Kardašijan, Makron). Sva navedena vlastita imena odnose se na

⁵ To potvrđuje i rad A. Šehović i E. Durmišević (2023), u kojem se analizira širenje (isključivo negativnih) značenja leksema *orbanizacija* i *putinizacija*.

regionalne i svjetske političare, a zabilježena je samo jedna leksema s vlastitim imenom osobe iz zabavljačke industrije (Kardašijan).

U većini navedenih primjera (*dritanizacija, kardašijanizacija, makronizacija*) tvorenice se izvode od imenica, a ne od glagola, zbog čega možemo govoriti o novom tvorbenom trendu u bosanskom jeziku, koji je tipičan i za ostale slavenske ali i druge jezike (v. Ćorić 2008; Horvat, Štebih 2016). No, pored ovih imenica, koje su općenito češće, zabilježena su i dva glagola: *fortizirati* i *sanaderizirati*, s faktitivnim značenjem: ‘učiniti da ko postane poput Edina Forte’, odnosno ‘pretvoriti koga u Fortu’, odnosno ‘učiniti da ko postane poput Ive Sanadera, bivšeg hrvatskog premijera’, odnosno da postane zatvorenik zbog korupcije:

fortizirati ← Forto: “Svesti Bošnjake na amorfnu masu koju će ambasade i različiti štiftnuzi oblikovati po svojoj volji poput glinamola, polovinu ih rastjerati da izigravaju hamale po zapadnim zemljama a one koji ostanu potpuno ‘*fortizirati*’.” (stav.ba, 5. decembar 2022),
sanaderizirati ← Sanader: “Konaković je najavljivao da će *sanaderizirati* Bosnu i Hercegovinu i očistiti je od onih prošlih koje će poslati u zatvor.” (nap.ba, 6. mart 2024).

Ipak, za razliku od gore navedenih imenica, glagolski primjeri su više okazionalne prirode⁶ te su i znatno rjeđi u korpusu. Osim toga, kada govorimo o primjerima *fortizacija, sanaderizacija* i *fortizirati, sanaderizirati*, postavlja se pitanje redosljeda nastanka – da li je prije nastala imenica ili glagol (up. Nenezić 2016: 294).

Pored antroponima, i toponimi predstavljaju motivne riječi za nastanak novih tvorenica. U našem korpusu potvrđeni su sljedeći primjeri⁷:

balkanizacija ← Balkan: “Šta je *balkanizacija* i da li je ljubav Evropske unije za Balkan iskrena” (klix.ba, 9. mart 2023), **bosnizacija** ← Bosna: “Amerikanci priznali grešku? Neće dopustiti ‘*bosnizaciju*’ Kosova” (n1info.ba, 31. januar 2023), **kiprizacija** ← Kipar: “Čeka li nas *kiprizacija* Bosne i Hercegovine?” (stav.ba, 15. juli 2023), **kosovizacija** ← Kosovo: “Medijska *kosovizacija* Srbije” (dw.com, 28. mart 2019), **palestinizacija** ← Palestina: “*Palestinizacija* Bošnjaka, sličnosti i pokoja razlika” (stav.ba, 4. april 2023), **rusizacija** ← Rusija, **srbizacija** ← Srbija: “Na skoro pola teritorija Bosne i Hercegovine primjetna je intenzivna ‘*srbizacija*’ i ‘*rusizacija*’...”, (balkans.aljazeera.net, 22. januar 2018), **somalizacija** ← Somalija: “Jemenu prijete *somalizacija*” (balkans.aljazeera.net, 6. novembar 2016).

⁶ U radu A. Šehović (2022) obrađen je još jedan glagolski primjer okazionalne prirode – glagol *bazduljati se*, deriviran od prezimena Bazdulj, bosanskohercegovačkoga književnika Muharema Bazdulja, također pejorativne konotacije.

⁷ U literaturi koja se bavi međunarodnim odnosima, koristi se termin *briselizacija*, koji podrazumijeva „prebavljanje mnogih vanjskopolitičkih aktivnosti na Brisel” (Džananović Mirašćija 2018: 210).

Leksema *balkanizacija* u ovom kontekstu može se smatrati neološkom budući da ona ne označava samo proces raspada višenarodnih država u nacionalne na etničkim, vjerskim i kulturnim osnovama, odnosno proces fragmentacije i podjele država i regija praćen sukobima, nego i proces nazadovanja, čak primitivizacije različitih aspekata života, o kojem se i govori u tekstu. Ako se prihvati kriterij Mikić Čolić (2021: 47) o “uspješnosti” nove riječi u toku vremena, a to je da se aktivno koristi u dva naraštaja govornika, odnosno četrdeset godina, ova je riječ zaista ispunila navedeni kriterij, s razvojem i novih značenja tokom vremena.

Samo kao izuzetak tvorenica nastaje od jednog člana višečlanog naziva firme, i to u našem korpusu od prvog člana naziva građevinske firme “Tibra Pacific”:

tibrizacija ← Tibra Pacific: “Uk je na početku istakao da Trojka nije bila na vlasti kad je krenula ‘tibrizacija’ Sarajeva, kao ni kada je započela betonizacija Bjelašnice” (klix.ba, 24. novembar 2024).

U glavnom gradu Bosne i Hercegovine *tibrizacija* je postala sinonim za nepoštivanje standarda gradnje stambenih zgrada, među kojima se naročito ističe nepoštivanje minimalnog razmaka između dvije zgrade, što narušava privatnost stanara i stanarki tih zgrada.

Na temelju svih navedenih primjera, očito je da novotvorenice sa sufiksom *-izacij(a)* gotovo bez izuzetka imaju negativnu konotaciju, a tiču se aktualnih političkih i društvenih pojava i fenomena. Pri tome, za dešifriranje njihova značenja obično je potrebno poznavati širu društveno-političku situaciju, odnosno i ekstralingvističke faktore, kao u slučaju lekseme *tibrizacija*.

Sufiks -iz(a)m

Ovaj sufiks stranog porijekla⁸ jedan je od najproduktivnijih u savremenom bosanskom jeziku, a zbog svoje široke rasprostranjenosti, stekao je i status posebne imenice (v. Klajn 2003). Izvedenice s ovim sufiksom uvijek imaju apstraktno značenje, a označavaju političko uređenje; učenje i smjer; umjetnički, naučni, filozofski pravac; riječ, izraz; ali i pojave, svojstva i postupke (Klajn 2003; Babić 1986), kao u sljedećim primjerima:

arnautizam ← Arnaut: “*Arnautizam*” (smartinfo.ba, 12. mart 2024), **dritanizam** ← Dritan (Abazović): “*Dritanizam* fra Drage Bojića” (nap.ba, 17. juli 2022), **makronizam** ← Makron (: Macron): “Na snimku incidenta se ne čuje šta je sve muškarac govorio dok je udarao Macrona,

⁸ Pregledan popis zastupljenosti stranih sufiksa u gramatikama daje B. Ćorić (2008).

ali se čuje kako završava rečenicu uzvikom ‘proklet bio *makronizam*’.” (faktor.ba, 10. juni 2021), **merkelizam** ← Merkel: “*Merkelizam* je ‘out’” (balkans.aljazeera.net, 2. decembar 2021), **putinizam** ← Putin: “Bećirević i kroz svoju novu knjigu predsjednika bh. entiteta Republika Srpska, uz predsjednika Srbije Aleksandra Vučića, vidi kao ključne igrače ‘*putinizma*’...” (slobodna-bosna.ba, 5. decembar 2024), **trampizam** ← Tramp (: Trump): “I tu *trampizam* podgrijava neke starije ideologije.” (nomad.ba, 16. august 2023).

Naime, prva dva primjera – *arnautizam* i *dritanizam* – tiču se (negativno procijenjenog) načina ponašanja jedne osobe inače karakterističnog za drugu osobu čije je lično ime motiviralo nastanak tvorenice. Što se tiče ostalih primjera, svi se odnose na model vladanja i tip političkog djelovanja (Ćorić 2008), pa je tako npr. *makronizam* ‘program nefinansiranih poreskih olakšica za bogate’, *merkelizam* ‘politika neutralnosti i izbjegavanje teških rješenja za evropske probleme’, a leksema *trampizam*, koja je već stekla status termina u naučnoj literaturi iz oblasti medija i politike, upotrebljava se u nekoliko specifičnih značenja: „1. političko djelovanje i utjecaj Donalda Trampa; 2. vulgarnost u javnim obraćanjima; 3. podrška autokratskim liderima i separatizmu; 4. nacionalizam; 5. populizam; 6. arogancija i beskrupuloznost; 7. makijavelizam; 8. zloupotreba medija i društvenih mreža; 9. nepotizam i korupcija; 10. samoglorifikacija” (Šehović, Durmišević 2023)⁹.

I u vezi s ovim sufiksom primjetna je dominacija vlastitih imena političara, a ujedno i neophodnost poznavanja bosanskohercegovačke i svjetske društveno-političke situacije kako bi se razumjelo značenje negativno konotiranih neoloških tvorenica.

Ovdje je zanimljivo istaći i da Ćorić (2008: 29) ukazuje na veoma blisku semantičku korelaciju imenica na *-iz(a)m* i *-ist(a)*, koja se manifestira u tome što Naime, prva dva primjera – *arnautizam* i *dritanizam* – tiču se (negativno procijenjenog) načina ponašanja jedne osobe inače karakterističnog „gotovo prema svakoj imenici na *-iz(a)m* koja znači *učenje, pravac, ideju, pogled, teoriju* stoji korelativni naziv lica/osobe na *-ist(a)* sa odgovarajućom semantikom” (Isto: 30), pri čemu je riječ na *-ist(a)* semantički složenija. Upravo u narednoj cjelini govorimo o neološkim tvorenicama sa ovim sufiksom.

Sufiks -ist(a)

Ovaj sufiks stranog porijekla koji se dodaje stranim osnovama, samo rijetko domaćim, velike je produktivnosti u savremenom jeziku (Babić 1986; Klajn 2003). Imenice sa sufiksom *-ist(a)* mogu biti nemotivirane i motivirane, a primjeri iz korpu-

⁹ Ćorić (2008: 106) navodi još neke primjere sa sufiksom *-iz(a)m*: *staljinizam, šuvarizam, tačerizam, titoizam* itd., na koje smo nailazili u korpusu, ali ih nismo analizirali jer se više ne mogu smatrati neološkim tvorenicama.

sa imaju samo jedno značenje – oni označavaju čijeg sljedbenika, pristalicu, poštovatelja, a ponekad i pristalicu određene ideologije koju zastupa osoba označena motivnom imenicom, što je zajedničko svojstvo imenica sa sufiksima *-o(v)ac/-ev(a)c* i *-ist(a)*. Pored toga, ovi tvorbeni formanti dijele još jedno zajedničko obilježje – oba pripadaju mutacionim sufiksima. Ipak, primjera sa sufiksom *-ist(a)* znatno je manje u poređenju sa imenicama deriviranim sufiksom *-o(v)ac/-ev(a)c* te su u korpusu zabilježeni samo sljedeći primjeri:

makronista ← Makron (: Macron): “Nije jasno da će njegov nasljednik, *makronista* François Bayrou, proći bolje...” (euronews.ba, 30. decembar 2024), “*Makronista* Yael Braun-Pivet ponovo izabrana za predsjednicu francuskog parlamenta” (federalna.ba, 18. juli 2024), **putinista** ← Putin: “Samo 62% *putinista*? Prijatno sam iznenađen.” (radiosarajevo.ba, 4. novembar 2023), **trampista** ← Tramp (: Trump): “Predsjednik Odbora za pravosuđe Džim Džordan (Jim Jordan), jedan od republikanskih “*trampista*”, nominiran je u petak na mjesto predsjednika Zastupničkog doma...” (avaz.ba, 14. oktobar 2023).

Drugi primjer lekseme *makronista* odnosi se na žensku osobu, za čiju oznaku u jeziku postoji mocijska izvedenica – *makronistica*. Ovo potvrđuje da se u medijima malo obraća pažnja na upotrebu rodno osjetljivog jezika, odnosno mocijskih izvedenica, i pored Zakona o ravnopravnosti spolova BiH¹⁰ (arsbih.gov.ba), član 21, tačka 3, koji se odnosi na medije i kaže da su „mediji dužni kroz programske koncepcije razvijati svijest o ravnopravnosti spolova”, te Preporuka za medije o tretiranju rodni sadržaja i upotrebi rodno osjetljivog jezika u medijima Bosne i Hercegovine (vzs.ba), koje su 24. augusta 2006. godine objavili Vijeće za štampu u BiH, u saradnji s Udruženjem Q, gender centrima Vlada RS-a i FBiH, te Agencijom za ravnopravnost spolova BiH, a u kojima se navodi da će „urednici (istakla A. Š.) i urednički kolegiji štampanih i elektronskih medija u BiH nastojati da osiguraju poštivanje ravnopravnosti kroz 5. označavanje funkcija, zvanja i titula osoba o kojima se piše ili govori korištenjem rodno osjetljivog jezika, te kroz 8. edukaciju novinara i novinarki o ravnopravnosti na osnovu pola, roda, polnoga identiteta, rodnog identiteta, rodnog izražavanja, seksualne orijentacije, te o upotrebi rodno osjetljivog jezika u svakodnevnoj novinarskoj praksi”.

Sve navedene imenice u tvorbenoj osnovi imaju prezimena svjetskih političara: Macron, Putin, Trump, a ova su prezimena u tvorbenoj osnovi i prethodno navedenih imenica sa sufiksima *-ov(a)c/-ev(a)c*, *-izacija*, *-iz(a)m*: *putinovac*, *trampovac*; *makronizacija*, *putinizacija*; *makronizam*, *putinizam*, *trampizam*, što je pokazatelj utjecaja ovih ličnosti na druge države i zbivanja u njima, a ne samo na one u kojima su izabrani politički predstavnici.

¹⁰ Objavljen u *Službenom glasniku*, br. 16/03, 102/09 i 32/10.

NEOLOŠKE TVORENICE SA SUFIKSOIDIMA

Pored tvorenic deriviranih sufiksima, zabilježen je i određeni broj primjera sa sufiksoidima u svom sastavu. Riječ je o dva sufiksoida grčkog porijekla – *-manij(a)* i *-fil*, koji su veoma produktivni i „svakodnevno učestvuju u stvaranju neologizama” (Klajn 2002: 165).

Status prvog sufiksoida nije ujednačen u gramatičkoj literaturi jer se u jednim izvorima (Silić i Pranjковиć 2005) on posmatra kao *-man-*, a u drugim kao *-manij(a)* (Klajn 2002; Šehović 2022), a upravo je samostalnost riječi *manija* bio glavni argument lingvista i lingvistica koji su sufiksoidu *-manij(a)* kao sastavnom dijelu neke riječi odricali taj status. Tvorenice sa ovim sufiksoidom označavaju (bolesnu) opsjednutost osobom čije je vlastito ime u tvorbenoj osnovi:

brenomanija ← (Lepa) Bren(a): “U nepuna tri dana rasprodane su obje predstave, telefoni u pozorištu ne prestaju zvoniti, a u Zagrebu je zavladała prava ‘*Brenomanija*’, javljaju organizatori.” (slobodna-bosna.ba, 1. februar 2023), **merlinomanija** ← (Dino) Merlin: “‘*Merlinomanija*’ i u Sloveniji: Dino Merlin oduševio publiku na prvom od dva rasprodana koncerta u Ljubljani” (klix.ba, 2. mart 2024), **putinomanija** ← Putin: “Srbiju zahvatila *putinomanija*: Ruski mediji oduševljeni obožavanjem premijera u Beogradu” (depo.ba, 25. mart 2011), **trumpomanija** ← Trump: “*Trumpomanija* bez granica: Vozilo samo za fanove novog POTUS-a košta 156.999 dolara” (raport.ba, 28. januar 2025).

U tvorenicama *brenomanija* i *merlinomanija* sufiksoid se dodaje na drugi član pseudonima popularne pjevačice Fahrete Jahić, alias Lepe Brene, i tekstopisca i pjevača Edina Dervišhalidovića, alias Dine Merlina. Prvi primjer pažnju privlači i pravopisnim aspektom: nepoznavanje ortografske norme ogleda se u njegovu pisanju velikim slovom usred rečenice.

Što se tiče sufiksoida *-fil*, on označava osobu sa sklonošću prema onome što označava prvi dio tvorenice, a to je obično neki etnik, npr. *rusofil*. No, u našem se korpusu ovaj sufiksoid dodaje na vlastito ime kao prvi dio tvorenice:

putinofil ← Putin: “Milanović je *putinofil*.” (avaz.ba, 20. decembar 2022).

U odnosu na prethodno navođene primjere, ovdje su kao motivne riječi zastupljena ne samo vlastita imena osoba iz domena politike nego i pseudonimi osoba iz zabavljačke industrije.

ZAKLJUČNA ZAPAŽANJA

Neološke tvorenice motivirane vlastitim imenima nastaju po ustaljenim i produktivnim tvorbenim obrascima i najčešće se izvode sufiksima *-ov(a)c/-ev(a)c*, *-izacij(a)*, *-iz(a)m* i *-ist(a)*, a zabilježeni su i primjeri sa sufiksoidima *-manij(a)* i *-fil*. U većini zabilježenih primjera vlastita imenica koja je poslužila kao tvorbeno osnova tvorenice je prezime (npr., *fortizacija*, *komšićevac*), dok je manji broj primjera nastao dodavanjem sufiksa na tvorbeno osnovu koju čini lično ime neke osobe (npr., *bakirovac*, *dritanizam*). Pored ličnih imena i prezimena, tvorbeno osnovu u većem broju primjera čine skraćenice naziva političkih stranaka i pokreta (npr., *DF-ovac*, *nipovac*), a nešto manje toponimi (npr., *bosnizacija*, *briselizacija*, *palestinizacija*). Sve to potvrđuje velik derivatološki potencijal vlastitih imena u nastanku novih riječi. Značenje ovih tvorenicu često je negativno konotirano, a generalno ga je moguće razumjeti samo ukoliko se poznaju i (socio)lingvističke okolnosti njihova nastanka.

Brojnost neoloških tvorenicu izvedenih od iste tvorbeno osnove, obično vlastitog imena nekog političara, rijetko osoba iz zabavljačke industrije, ukazuje na moć i utjecaj ovih ličnosti te potvrđuje kako društveno-političke okolnosti utječu na leksiku jednog jezika (v. Šehović 2007). Ujedno, ovi primjeri potvrđuju dominaciju “intelektualizacije” (Dragičević 2018: 254) u bogaćenju leksičkog fonda bosanskog jezika, koja se ogleda u tome „što je među neologizmima sve više apstraktne leksike koja označava pravce, procese, ideologije i osobe koje ih zastupaju” (Isto).

Također, veliki broj navedenih tvorenicu pojavljuje se u naslovima, nadnaslovima i podnaslovima novinarskih tekstova, budući da jake pozicije teksta privlače pažnju čitalaca te ih novinari koriste kao svojevrsni “mamac” za potencijalnu publiku. Ipak, svijest o njihovoj neustaljenosti u govoru većine populacije diktira i često pisanje ovih riječi među navodnicima. U svakom slučaju, razvoj društveno-političkih prilika nužno će predodrediti njihovu sudbinu i u jeziku pa će tako neki od ovih primjera nestati iz jezičke upotrebe i prije nego što se ustale. I pored toga, nužno je nastaviti istraživanja ovog aspekta leksike bosanskog jezika.

ELEKTRONSKI IZVORI

1. <https://arsbih.gov.ba/>; pristupljeno: 25. 1. 2025.
2. <https://avaz.ba/vijesti/globus/951792/ko-je-druga-dama-amerike-dzej-di-vens-se-u-nju-zaljubio-jos-na-fakultetu-kaze-da-ga-vraca-na-zemlju>; pristupljeno: 25. 1. 2025.
3. <https://avaz.ba/vijesti/bih/865353/snsd-ovac-predlaze-ukidanje-zakona-koje-su-uspostavili-visoki-predstavnici>; pristupljeno: 24. 2. 2025.
4. <https://avaz.ba/vijesti/globus/861197/republikanci-za-predsjednika-zastupnickog-doma-kandidirali-trampovog-covjeka>; pristupljeno: 25. 1. 2025.
5. <https://avaz.ba/region/hrvatska/795164/plenkovic-milanovic-je-putinofil>; pristupljeno: 25. 1. 2025.
6. <https://balkans.aljazeera.net/opinions/2018/1/22/kako-je-bosna-postala-zarobljena-zemlja>; pristupljeno: 25. 2. 2025.
7. <https://balkans.aljazeera.net teme/2016/11/6/jemenu-prijeti-somalizacija>; pristupljeno: 25. 2. 2025.
8. <https://balkans.aljazeera.net/opinions/2019/11/24/makronizacija-evropske-unije-i-vuci-siti-i-ovce-na-broju>; pristupljeno: 27. 1. 2025.
9. <https://balkans.aljazeera.net/news/world/2021/12/2/evropa-trazi-novog-vodju-nakon-odlaska-angele-merkel>; pristupljeno: 27. 1. 2025.
10. <https://depo.ba/clanak/36578/ruski-mediji-odusevljeni-obožavanjem-premijera-u-beogradu>; pristupljeno: 15. 3. 2025.
11. <https://www.dw.com/bs/medijska-kosovizacija-srbije/a-48095416>; pristupljeno: 25. 2. 2025.
12. <https://euronews.ba/svijet/evropa/7763/koji-evropski-lideri-su-zasijali-u-2024-godini-a-koji-bas-i-ne>; pristupljeno: 27. 1. 2025.
13. <https://faktor.ba/muskarac-zbog-samaranja-macrona-osuden-na-18-mjeseci-zatvora/92256>; pristupljeno: 27. 1. 2025.
14. <https://federalna.ba/makronista-yael-braun-pivet-ponovo-izabrana-za-predsjednicu-francuskog-parlamenta-7biz3>; pristupljeno: 27. 1. 2025.
15. <https://gracija.ba/2021/08/24/martina-mlinarevic-nikad-jaca/>; pristupljeno: 25. 1. 2025.
16. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/stanivukovic-sve-cesce-drzi-tribine-van-banjeluke-je-li-krenuo-u-kampanju-za-predsjednika-rs-a/210619020>; pristupljeno: 25. 2. 2025.

17. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/sta-je-balkanizacija-i-da-li-je-ljubav-evropske-unije-za-balkan-iskrena/230308122>; pristupljeno: 2. 3. 2025.
18. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/uk-odgovorio-sda-nije-trojka-bila-na-vlasti-kad-je-krenula-tibrizacija-sarajeva/241124074>; pristupljeno: 25. 2. 2025.
19. <https://www.klix.ba/magazin/muzika/merlinomanija-i-u-sloveniji-dino-merlin-odusevio-publiku-na-prvom-od-dva-rasprodana-koncerta-u-ljubljani/240302027>; pristupljeno: 15. 3. 2025.
20. <https://nap.ba/qpost/183103>; pristupljeno: 25. 1. 2025.
21. <https://nap.ba/post/744593-elmedin-konakovic-svjedok-pokajnik-nekada-je-krivio-sdp-za-progon-840-cestitih-bosnjaka-bez-konacne-osude-hoce-li-nip-sanaderizacija-završiti-isto>; pristupljeno: 25. 1. 2025.
22. <https://nap.ba/qpost/336440>; pristupljeno: 28. 1. 2025.
23. <https://n1info.ba/vijesti/vukanovic-nazvao-mijatovica-saradnikom-bia-e/>; pristupljeno: 25. 1. 2025.
24. <https://n1info.bavijesti/amerikanci-priznali-gresku-nece-dopustiti-bosnizaciju-kosova/>; pristupljeno: 25. 2. 2025.
25. <https://nomad.ba/muller-trump-nije-fasista>; pristupljeno: 25. 1. 2025.
26. <https://nomad.ba/pulig-trump-i-trampizam>; pristupljeno: 25. 1. 2025.
27. <https://nomad.ba/zubcevic-dani-zalosti>; pristupljeno: 26. 1. 2025.
28. <https://www.radiosarajevo.ba/vijesti/bosna-i-hercegovina/dragan-bursac-na-xcom-samo-62-putinista-prijatno-sam-iznenaden/519676>; pristupljeno: 25. 1. 2025.
29. <https://raport.ba/dogovor-o-posebnoj-sjednici-nsrsnije-jedini-skandal-s-verhalyijem-nije-htio-ispostovati-dan-drzavnosti-bih/>; pristupljeno: 27. 1. 2025.
30. <https://raport.ba/df-ovci-bijesni-na-konakovica-jer-ima-rjesenje-za-njihovu-blokadu/>; pristupljeno: 24. 2. 2025.
31. <https://raport.ba/trumpomanija-bez-granica-vozilo-samo-za-fanove-novog-potus-a-kosta-156-999-dolara/>; pristupljeno: 28. 2. 2025.
32. https://slobodna-bosna.ba/vijest/259185/hajrudin_somun_pise_dritanizacija_na_balkanski_nachin.html; pristupljeno: 25. 1. 2025.
33. https://slobodna-bosna.ba/vijest/388854/profesoric_a_edina_becirevic_upozorava_balkan_nakon_ruskih_prijetnji_sve_ukazuje_na_to_da_se_zagrijavaju_za_ozbiljniju_eskalaciju.html; pristupljeno: 25. 1. 2025.
34. https://slobodna-bosna.ba/vijest/185908/skandal_u_hercegovini_pale_su_teske_rijechi_ali_i_udarci_seseljevac_rastjerao_dodikove_odbornike_pogledajte_trenutak_ludila_video.html#goog_rewarded; pristupljeno: 26. 1. 2025.

35. https://slobodna-bosna.ba/vijest/265760/chovicev_portal_zvoni_na_uzbunu_cik_mora_kazniti_komsica_zbog_antiustavnog_slogana.html; pristupljeno: 26. 1. 2025.
36. https://www.slobodna-bosna.ba/vijest/394732/sdp_ovac_dragan_stevanovic_razrijesen_iz_upravog_odbora_kcus_a_zamijenit_ce_ga.html; pristupljeno: 24. 2. 2025.
37. https://www.slobodna-bosna.ba/vijest/396564/bivsi_sds-ovac_i_sadasnji_dodikov_savjetnik_tadic_konakovicev_skandal_dokaz_da_politichko_sarajevo_nema_ozbiljne_veze_sa_washingtonom.html; pristupljeno: 24. 2. 2025.
38. https://slobodna-bosna.ba/vijest/390612/nezapamcen_politichki_cirkus_hdz_ovac_i_sda_ovac_dogovorili_da_svako_pomalo_bude_predsjednik_opcinskog_vijeca.html#goog_rewarded; pristupljeno: 24. 2. 2025.
39. https://slobodna-bosna.ba/vijest/287041/brenomanija_u_zagrebu_za_tri_dana_rasprodane_predstave_o_lepoj_breni_telefoni_u_pozoristu_ne_prestaju_zvonit_foto.html; pristupljeno: 15. 3. 2025.
40. <https://smartinfo.ba/kome-je-nasa-stranka-nasa>; pristupljeno: 26. 1. 2025.
41. <https://source.ba/clanak/Region/242783/Vucicevac-izjavom-o-ucenicima-koji-protestuju-dodatno-razbjesnio-Srbiju—Oni-su-vlasnistvo-drzave>; pristupljeno: 25. 1. 2025.
42. <https://stav.ba/vijest/kako-su-ivana-maric-i-hrvatski-drzavni-mediji-postali-pr-elmedina-konakovica/>; pristupljeno: 28. 1. 2025.
43. <https://stav.ba/vijest/nip-ili-had-halile-ti-ga-prvi-zalilaj/15815>; pristupljeno: 24. 2. 2025.
44. <https://stav.ba/vijest/palestinizacija-bosnjaka-slicnosti-i-pokoja-razlika/16236>; pristupljeno: 25. 2. 2025.
45. <https://stav.ba/vijest/ceka-li-nas-kiprizacija-bosne-i-hercegovine/18450>; pristupljeno: 25. 2. 2025.
46. <https://www.vijesti.ba/clanak/669944/izbore-u-rumuniji-dobio-putinovac-i-krajnji-desnicar>; pristupljeno: 25. 1. 2025.
47. <https://vzs.ba/preporuke-za-medije-tretiranje-rodnih-sadrzaja-u-medijima/>; pristupljeno: 25. 1. 2025.

LITERATURA

1. Avramova, Cvetanka (2012), "Sobstvenite imena kato resurs za obrazuvane na novi dumi v sьvremennija bьlgarski knižoven ezik", u: Božo Ćorić, Rajna Dragičević (ur.), *Tvorba reči i njeni resursi u slovenskim jezicima*, zbornik radova sa četrnaeste međunarodne naučne konferencije Komisije za tvorbu reči pri Međunarodnom komitetu slavista, Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, 21–33.
2. Babić, Stjepan (1986), *Tvorba riječi u hrvatskom književnom jeziku*, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Globus, Zagreb
3. Ćorić, Božo (2008), *Tvorba imenica u srpskom jeziku*, Društvo za srpski jezik i književnost Srbije, Beograd
4. Dragičević, Rajna (2018), *Srpska leksika u prošlosti i danas*, Matica srpska, Novi Sad
5. Džananović Miraščija, Nedžma (2018), *Uvod u vanjsku politiku Europske unije*, Fakultet političkih nauka, Sarajevo
6. Frančić, Anđela (2006), "Što je osobno ime?", *Folia onomastica croatica*, 16, 71–80.
7. Horvat, Marijana, Barbara Štebih Golub (2016), "Tvorenice motivirane osobnim imenom u jeziku hrvatskih medija", u: Vlasta Rišner (ur.), *Jezik medija nekada i sada*, Hrvatska sveučilišna naklada i Filozofski fakultet u Osijeku, Osijek, 217–236.
8. Jahić, Dževad, Senahid Halilović, Ismail Palić (2000), *Gramatika bosanskoga jezika*, Dom štampe, Zenica
9. Klajn, Ivan (2002), *Tvorba reči u savremenom srpskom jeziku. Deo 1, Slanganje i prefiksacija*, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, Institut za srpski jezik SANU, Beograd, Matica srpska, Novi Sad
10. Klajn, Ivan (2003), *Tvorba reči u savremenom srpskom jeziku. Deo 2, Sufiksacija i konverzija*, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, Institut za srpski jezik SANU, Beograd, Matica srpska, Novi Sad
11. Marković, Ivan (2010), "O uporabi i značenju imenā u hrvatskome", *Folia onomastica croatica*, 19, 175–202.
12. Mikić Čolić, Ana (2021), *Neologizmi u hrvatskome jeziku*, Filozofski fakultet, Osijek
13. Nenezić, Sonja (2016), "Vlastita imena kao motivatori nekih novotvorenica u jeziku crnogorskih online medija", u: Branko Tošović, Arno Wonisch (Hg.),

- Wortbildung und Internet*, zbornik radova sa sedamnaeste međunarodne naučne konferencije Komisije za tvorbu reči pri Međunarodnom komitetu slavista, Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz, Kommission für Wortbildung beim Internationalen Slawistenkomitee, Graz, 289–300.
14. Otašević, Đorđe (2008), *Nove reči i značenja u savremenom standardnom srpskom jeziku: lingvistički aspekt*, Alma, Beograd
 15. Ristić, Stana (2009), "Tvorba novih reči od vlastitih imenica", *Slavistika*, XIII, 307–315.
 16. Silić, Josip, Ivo Pranjković (2005), *Hrvatska gimnazija za gimnazije i visoka učilišta*, Školska knjiga, Zagreb
 17. Šehović, Amela (2007), "Leksičke promjene – pokazatelj društvenih promjena", *Pismo*, V/1, 48–58.
 18. Šehović, Amela (2022), "Okazionalizmi na bosanskohercegovačkim internetskim portalima", u: Martin Ološtiak, L'udmila Liptáková, Klaudia Bednárová-Gibová (ur.), *Slovanská slovotvorba: synchronia, inovácie, neologizácia*, Prešovská univerzita v Prešove, Prešov, 357–365.
 19. Šehović, Amela, Elma Durmišević (2023), "Deantroponimni neologizmi kao ključne riječi epohe u bosanskom jeziku", *Novorečje*, god. V, br. 8, 61–75.
 20. Šivic-Dular, Alenka (1998), "Lingvistička definicija vlastite imenice (na osnovi imeničkih veza u nominativu)", *Folia onomastica croatica*, 7, 281–293.
 21. Trask, Robert Lawrence (2005), *Temeljni lingvistički pojmovi*, Školska knjiga, Zagreb
 22. Vodanović, Barbara (2006), "Imenovanje", *Folia onomastica croatica*, 16, 217–240.
 23. Waszakowa, Krystyna (1994), *Slowotwórstwo współczesnego języka polskiego, Rzeczowniki sufiksalne obce*, Rozprawy uniwersytetu warszawskiego, Uniwersytet Warszawski, Warszawa
 24. Zgusta, Ladislav (1991), *Priručnik leksikografije*, Svjetlost, Sarajevo

NEOLOGISMS IN THE BOSNIAN LANGUAGE MOTIVATED BY PROPER NAMES

Summary:

The subject of this research paper is neologisms motivated by proper names. The research aims to determine their presence in the Bosnian language, the context of their usage and their formation methods, as well as the sociolinguistic factors that affect their occurrence and potential disappearance. The analysis was conducted on a corpus extracted from printed media and their electronic editions, as well as from Bosnian-Herzegovinian portals. It has therefore been concluded that many of these neologisms are lexemes motivated by surnames, and somewhat fewer by personal names, names of countries, cities, regions and organizations. In this context, the most frequent word formation basis consists of personal names and surnames of politicians, both global and regional, as well as abbreviated names of political parties. In addition to suffixes, some suffixoids also take part in the formation of these lexemes, and most of the derivatives have a negative overtone, referring to individuals and processes. These derivatives often appear in headlines, subheadings, and captions of newspaper articles, while their instability in general usage is indicated by placing them in quotation marks. The paper also points to their uncertain fate regarding their survival in the lexical corpus of the Bosnian language, as this depends on external, extralinguistic factors.

Keywords: neologisms; Bosnian language; proper names; formations; suffixes; suffixoids

Adresa autorice
Author's address

Amela Šehović
Univerzitet u Sarajevu
Filozofski fakultet
amela.sehovic@ff.unsa.ba